

Verslag van het debat Transformatie Merwedezone #6 13 maart, 2008, De Lockhorst, Sliedrecht

6e en laatste in de reeks van zes lokalen debatten langs de randen van het Groene Hart als opmaat voor de Campina Ronde van het Groene Hart. Het debat stond onder leiding van Dirk Bergvelt (Architectuur Lokaal).

Centraal deze avond staan de plannen voor de transformatie van de Merwedezone, gelegen aan de zuidrand van het Groene Hart. Zo'n tachtig bestuurders, betrokkenen en geïnteresseerden hebben zich verzameld in de ridderzaal van partycentrum De Lockhost in Sliedrecht om van gedachten te wisselen over de op hand zijnde veranderingen.

1. Welkom door Richard Wijnschenk (directeur Cultuur Stichting Ronde van het Groene Hart)

2. Literaire impressie van Alexis de Roode, dichter

3. Korte toelichting op het programma: Dirk Bergvelt (discussieleider, Architectuur Lokaal) Gemeenten en de provincie hebben de handen ineen geslagen om op de Merwedezone een totaalvisie te maken die een kwalitatieve overgang tussen stad en platteland tot stand moet brengen. Na een voortvarende start is het tempo er nu een beetje uit. Plannen voor recreatie en bedrijven worden gezien in relatie tot de Groene Ruggengraat, maar hoe die zal worden gedefinieerd is nog niet duidelijk.

4. Inleiding door Obbe Norbruis (Royal Haskoning) merkt op dat het belangrijk is bij het nadenken over de Merwedezone dat de overgang van de stedelijke bebouwing naar het Groene Hart toe helder moet zijn. Het is belangrijk te zien waar de grenzen, de routes en de knooppunten liggen. Aan de hand van dia's laat hij zien wat het Groene Hart is en wat niet, wat de barrières zijn, zoals de Betuwelijn.

5. Peiling Dirk Bergvelt (Architectuur Lokaal) onder de aanwezigen over de Groene Ruggengraat.

De heer Vervuren (bewoner van Sliedrecht) merkt op dat er door de provincie en de gemeente slecht is gecommuniceerd met de bewoners. Onder het motto van het Groene Hart wordt nu gezegd dat het gebied verrommeld is. De Groene Ruggengraat was eerst geprojecteerd rond de Boezem, maar wordt nu gesitueerd in het zuiden van het Groene Hart.

Teus de Wit (Agrarisch Jongerencontact) spreekt

dit tegen. Zij hebben wel wat kunnen zeggen, maar er is maar één manier waarop de grond zal worden verworven en dat is door grond weg te halen bij de boeren. Er ligt een grote claim voor natuurontwikkeling, maar er is al veel natuur. Er zullen grote problemen in de uitvoering zijn. In de Landbouw Effect Rapportage (LER) staat dat er goede rendabele bedrijven zijn, maar in de Transformatievisie Merwedezone is sprake van een slechte grondontwikkeling. De heer **Bikker** (LTO) zou graag een enquête houden over de behoefte aan meer groen en de drie varianten van de Groene Ruggengraat.

De heer **Arie Bassa** (LTO) is verbaasd dat men harde grenzen wil. Eigenlijk is de Betuwelijn al een harde grens. De plannen die er liggen zijn veel te laat aan de bewoners en met name de boeren kenbaar gemaakt. Die hadden er veel eerder bij betrokken moeten worden. Wat het betekent als er een Natte As of een Groene Ruggengraat komt is voor de mensen niet duidelijk.

Leen den Ouden (Natuur- en Vogelwacht Alblasserwaard) merkt op dat de plannen deelplannen zijn en niet gaan over de gehele Alblasserwaard. 'We hebben eerste een goed uitgewerkt plan nodig. De Natte As is een lijk in de kast, dat plotseling naar voren is gekomen.'

Dirk Bergvelt vat de discussie samen. Uit dit alles blijkt dat er veel bezwaren vanuit het publiek zijn. Bestuurlijk zijn er een aantal partijen bezig geweest met de Ontwerp Transformatievisie Merwedezone. Problemen spelen zich vaak af op detailniveau. Wat is er goed gegaan en wat moeten we vasthouden?

Er zijn ook vervolgcacties in gang gezet, waarbij de provincie zich buigt over het tracé van de Groene Ruggengraat en de gemeenten nadenken over de invulling van de overgang tussen stad en land. De vraag aan de bestuurders is, hoe het nu verder gaat. Wat zijn voor het vervolg de kansen en bedreigingen?

6. Culinair intermezzo

7. Discussie

Frank Koen (voorzitter Woerdens Beraad en burgemeester Zederik): de provincie heeft in de Nota Ruimte meer regie gekregen. Voor het Groene Hart zijn 10 iconen vastgesteld waaronder de Groene Ruggengraat. Vanuit de provincie is er weinig visie. Ze neemt onvoldoende regie over het hele gebied. Hij zou willen dat het rijk zelf aan de touwtjes gaat trekken, want dat is de kern van zijn zorg en kritiek: de centrale regie wordt gemist. Iedereen redeneert vanuit een eigen belang. Het Woerdens Beraad vindt dat de majeure ruimtelijke opgaven aangepakt moeten worden: de stedelijke druk, de agrarische sector, de woningbouw. Het groen moet verder ontwikkeld worden als landschapspark om een goede overgang te maken van stad naar Groene Hart. Er moeten keuzes worden gemaakt, soms ten koste van bedrijfseigenaren.

Marcel Doodkorte (wethouder van Hendrik-Ido-Ambacht) vindt het noodzakelijk dat een aantal belangen worden verbonden met elkaar. De 59 gemeenten in Groene Hart moeten samen optrekken. Dan vorm je een blok en wordt begrip en kennis gekweekt voor de kansen en bedreigingen. Rijk en provincie zouden hun verantwoordelijkheid moeten nemen. De provincie moet zich aan een aantal spelregels houden. Uitgelegd zou moeten worden waarom de Groene Ruggengraat belangrijk is. Wat ervoor terug komt. De besturen moeten draagvlak creëren 'zodat we er samen beter van worden'. Daarvoor is het nodig goed te communiceren waarom iets belangrijk is.

Cor de Jong (wethouder Hardinxveld Giessendam) merkt op dat er bestuurlijk overeenstemming is over de Ontwerpvisie, maar er is veel kritiek bij de achterbannen. De kritiek op rijk en provincie is niet terecht: de discussie is juist opgeroepen. Er is een klankbordgroep gevormd met de streek. In de stuurgroep moet meer helderheid komen waar

de Natte As aan moet voldoen. Er is een LER gemaakt. Er moet goed gekeken naar wat dit betekent voor het gebied. Wat betreft het proces is het belangrijk dat de samenhang blijft, want als er elementen uit de Ontwerpvisie worden gehaald weet je niet wat er verder gebeurt.

Johan Lavooij (wethouder Sliedrecht) zegt dat er verschillend wordt gedacht over de belangen van Sliedrecht: moet er in Sliedrecht ten noorden van de spoorlijn wel of niet gebouwd worden? Is het erg dat als het Groene Hart echt beschermd wordt? Tot 2025 kunnen we voor de woningbehoefte terecht binnen bestaand stedelijk gebied. De provincie wil de Natte As realiseren (ten noorden van de Betuwelijn). De gemeente Sliedrecht kan daarvan meeprofiteren. Volgens een wettelijke regeling moet er een schoonwateras moet komen. Sliedrecht moet 8 ha. waterberging realiseren op eigen grondgebied. Toerisme en recreatie moeten zo blijven zoals ze zijn, maar de druk neemt toe: er is meer behoefte aan recreatiegebieden. De conclusie luidt: als Sliedrecht niet gaat bouwen ten noorden van de Betuwelijn, dan kan de gemeente meeliften op de

bovengenoemde elementen. Lavooij vindt het niet goed dat de provincie de grenzen van het Groene Hart bepaalt. Tot 2025 kan er wellicht in het fortgebied Oog van Hardinxveld gebouwd worden. Dan zal er wel recreatie mogelijk gemaakt moeten worden ten noorden van de Betuwelijn, omdat daar behoefte aan is.

Karin Raap (projectleider en provincie Zuid-Holland) reageert hierop. Papendrecht, Sliedrecht en Hardinxveld Giessendam zullen naar elkaar toe groeien. Dan zal het een geheel verstedelijkt gebied worden. In de Ontwerp Transformatievisie Merwedezone is geprobeerd eenheid te creëren voor het hele gebied. Er zal woningbouw mogelijk zijn bij Hardinxveld Giessendam, maar niet bij Sliedrecht. Verder wordt onderzocht hoe er een Regiopark kan ontstaan in de regio Vijfheerenlanden en de Alblasserwaard. Het proces rond de Natte As is lastig. De as is met opzet globaal aangegeven. Er kwam veel kritiek op; men wilde juist precies weten waar hij zou komen te liggen. Maar juist de uitwerking wilde we samen doen. Wat betreft de planning: in de zomer 2008 moet er duidelijkheid zijn en kan de inspraak beginnen. De financiën voor de uitvoering moeten komen uit het Investeringsbudget Landelijk Gebied, maar dat geld is al tot 2013 besteed. Uiteindelijk moet het plan wel uitgevoerd worden.

Dirk Bergvelt: Wat is nu de rol van het rijk en de provincies?

Koen: de keuzes moeten goed inhoudelijk beargumenteerd worden, dan kom je tot een wel-niet discussie van een aantal varianten.

Lavooij: er moet een Natte As komen. Maak met de mensen duidelijk wat je gaat doen en wanneer.

Martin Duland (AM Wonen): wij hebben grond gekocht in overleg met de boeren. Hoe kunnen we bouwen in het Groene Hart? Er moet een totale visie komen op het hele gebied. Die visie moet

heel genuanceerd uitgewerkt worden. Het bouwen van woningen kan gaan fungeren als financiële drager voor groen.

Lex van Eck (Den Hâneker): wat is er eigenlijk mis met het landschap zoals het is? Boeren doen aan natuurontwikkeling. Ik zie de noodzaak niet om meer natuur te maken.

7. Epiloog door Paul Langeweg (Vereniging Deltametropool)

De Vereniging Deltametropool wil op een andere manier naar de Randstad kijken. De Randstad wordt gezien als samenhangend geheel met het Groene Hart als centrum. Er is in

deze visie geen tegenstelling tussen stad en land. Rood en groen hebben elkaar nodig. De vraag is hoe kunnen ze goed gecombineerd worden.

Drie punten zijn hem deze avond opgevallen, namelijk de roep om regie, om visie en om uitvoeringskracht. Er zijn veel opmerkingen gemaakt over de proceskant. Hoe kunnen we zo'n proces anders inrichten? Nodig is dat er duidelijke kaders gesteld worden: wat willen we bereiken. De provincie heeft een visie hoe het gebied eruit moet gaan zien. Aan een gebied geef je een bepaalde identiteit. Dan heb je op verschillende vragen goede antwoorden. Op basis van een visie en een sterke regie kan er met uitvoeringskracht aan de uitwerking gewerkt worden.

Deze debatreeks wordt mogelijk gemaakt door:

